ΠΑΝΤΙΕΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

Μια Ανταπάντηση

Γράφει ο **Γιώργος Βασσάλος**

Στις 5 Αυγούστου δημοσιεύτηκε στην Παντιέρα κείμενο του σ. Μιχάλη Ρίζου που απαντά στο κείμενό μου της 20ης Ιουλίου σχετικά με την κατεύθυνση της ΑΝΤΑΡΣΥΑ.

Καταρχάς να πω ο σύντροφος Ρίζος, όντας γιατρός και γραμματέας του σωματείου εργαζομένων του Αττικού είναι στην πρώτη γραμμή του λαϊκού αγώνα ενάντια στη μνημονιακή λαίλαπα εδώ και τέσσερα χρόνια σε αντίθεση με εμένα που σίγουρα είμαι στα μετόπισθεν, τουλάχιστον όσο αφορά το κίνημα στην Ελλάδα. Αν το παρακάτω κείμενο φανεί σκληρό, σε καμία περίπτωση δεν είναι από έλλειψη σεβασμού στο σύντροφο. Ανεξάρτητα από την ιδιότητα του καθενός, θα πρέπει να επικεντρωθούμε στην επίλυση των πολιτικών ζητημάτων που μας απασχολούν και για να γίνει αυτό πρέπει να απαντάμε στα πραγματικά επιχειρήματα του κάθε συντρόφου-ισσας και όχι στις θεωρητικές κατασκευές που φτιάχνουμε πάνω στα γραφόμενά του-της.

Ο σ. Μιχάλης Ρίζος ξεκινά κατηγορώντας με ότι βλέπω αντιπαραθετικά "το ξεφόρτωμα της μνημονιακής πολιτικής" από την "ανατροπή του μαύρου μετώπου κυβέρνησης – Ε.Ε. – ΔΝΤ – επιχειρηματιών" προκρίνοντας το πρώτο. Φυσικά, ξεφόρτωμα της πολιτικής αυτής χωρίς ξεφόρτωμα του πλέγματος εξουσίας που την επιβάλλει δε μπορεί να υπάρξει. Όλα τα επιχειρήματα του συντρόφου όμως είναι στηριγμένα στην αυθαίρετη αυτή ερμηνεία της φράσης που έγραψα με τρόπο που θα ζήλευαν οι σοφιστές της αρχαιότητας. Τον διαβεβαιώνω ότι επιδιώκω όσο κι αυτός την ανατροπή του μαύρου μετώπου. Η διαφορά είναι ότι μαζί με άλλους συντρόφους προσπαθώ να περιγράψω τι θα μπορούσε να μπει στη θέση του μαύρου μετώπου και να ελέγχεται από το λαό, ενώ αυτός και άλλοι σύντροφοι θεωρούν

κάτι τέτοιο εντελώς περιττό.

Ο σ. αποφεύγει να αναμετρηθεί με το βασικό ζήτημα που προσπάθησα να θέσω, ότι δηλαδή αυτή τη στιγμή δεν έχουμε κατακτήσει μια λειτουργική σύνδεση των άμεσων τακτικών στόχων – που λόγω της οξύτητας της κοινωνικής κατάρρευσης μπορούν να είναι μόνο συνολικά πολιτικοί – με το στρατηγικό μας στόχο. Απομακρυνόμαστε μάλιστα από μια σοβαρή αντιμετώπιση του θέματος: η αξιωματική απόρριψη κάθε συμμετοχής σε οποιαδήποτε κυβέρνηση πριν την πλήρη ανατροπή του καπιταλισμού είναι εντελώς παραλυτική και ανίκανη να δώσει πραγματικές προοπτικές ανατροπής του μαύρου μετώπου στο οποίο σιγά-σιγά προσχωρεί και η κλίκα Τσίπρα μέσω της ΔΗΜΑΡ.

Κανείς από τους συντρόφους Μαυροειδή, Χάγιο και τώρα Ρίζο δεν έχει απαντήσει πάνω στη χρησιμότητα της θέσης 47 της 2ης Συνδιάσκεψης της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Το βασικό επίδικο σήμερα είναι κρυστάλλινο: η διαγραφή του χρέους της τρόικας, η εθνικοποίηση των τραπεζών υπό εργατικό και κοινωνικό έλεγχο, και το να πάρουν οι εργαζόμενοι την πρωτοβουλία σε όλους τους τομείς της ζωής. Τα πράγματα αυτά μπορούν να γίνουν μόνο αν οι εργαζόμενοι ηγηθούν ενός κοινωνικο-πολιτικού μετώπου και φτάσουν να μπορούν να επιβάλουν μια κυβέρνηση με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Δεν πρόκειται να γίνουν με τις επικλήσεις στη θολή «αντικαπιταλιστική ανατροπή» που χωρίς μεσολάβηση κάποιας κυβέρνησης θα οδηγήσει στη σοσιαλιστική επανάσταση.

Η κριτική στήριξη σε κυβέρνηση προτείνεται από εμένα και άλλους συντρόφους υπό όρους που ο σημερινός ΣΥΡΙΖΑ σε καμία περίπτωση δε θα δεχόταν. Πολιτική όμως και δη επαναστατική κάνει κανείς μόνο όταν επιχειρεί και βάζει όρους προς πάσα κατεύθυνση κι έτσι αλλάζει διαρκώς τις υπάρχουσες ισορροπίες μακροπρόθεσμα προς όφελός του. Όσοι μας κατηγορούν ότι προτείνουμε υποταγή στη στρατηγική του ΣΥΡΙΖΑ κι ότι προτείνουμε να μετασχηματιστούμε «στα αριστερά όρια της κοινοβουλευτικής – εκλογικής διεξόδου του ΣΥΡΙΖΑ» απλά συκοφαντούν. Το να απαιτούμε σοβαρή ενασχόληση και με την εκλογική μας παρέμβαση δε σημαίνει ότι αναγνωρίζουμε το κοινοβουλευτικό πεδίο ως το κύριο.

Σχετικά με όσα γράφει για την αποτυχημένη διαδικασία της μετωπικής συμπόρευσης προεκλογικά, ο σ. Ρίζος πρέπει πρώτα να απαντήσει στο εξής ερώτημα: έγιναν ή δεν έγιναν λαθροχειρίες από πλευράς εκπροσώπων ΑΝΤΑΡΣΥΑ και δυστυχώς του ΝΑΡ όταν δημοσίευαν κείμενα που ήταν ακόμα υπό συζήτηση με ψεύτικους τίτλους; Θα έκανε “πίσω” η ΑΝΤΑΡΣΥΑ στο θέμα της ΕΕ εάν αντί για τρεις φορές η θέση για έξοδο από την ΕΕ αναφερόταν μία; Γιατί αυτή ήταν η διαφορά ανάμεσα στα δύο κείμενα! Πότε θα σταματήσουμε να διαχειριζόμαστε ζητήματα ζωής και θανάτου της λαϊκής προοπτικής σα να ήμασταν σε

φοιτητική συνέλευση και μάλιστα σε μη κινηματικά κρίσιμη περίοδο;

Στο κίνημα συμμαχίες των δυνάμεων της ΑΝΤΑΡΣΥΑ με αριστερές τάσεις του ΣΥΡΙΖΑ υπάρχουν στην πράξη σε πλειάδα χώρων και συχνά σπάστηκαν από τα πάνω με κριτήριο στην πραγματικότητα την αντίληψη ότι πρέπει αξιωματικά να είμαστε χώρια παντού. Ο σύντροφος είναι από ό,τι φαίνεται υπέρ του ολοκληρωτικού διαχωρισμού δράσης ακόμα κι από τις αριστερές δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ χωρίς καν να συζητάμε μαζί τους το πλαίσιο παρέμβασης σε κάθε χώρο. Από την πλευρά μου θεωρώ ότι μας φτάνει το πρωτότυπο σεχταριστικό ΠΑΜΕ και δε χρειαζόμαστε και μια μικρογραφία του.

Παρακάτω, ο σύντροφος αναρωτιέται αν λέμε στο πρόγραμμα της ΑΝΤΑΡΣΥΑ για «μια κυβέρνηση βασισμένη στον οργανωμένο λαό και την εργατική τάξη που θα προχωρούσε σε μαζικές εθνικοποιήσεις, προώθηση του εργατικού ελέγχου και έμπρακτη στήριξη των αιτημάτων των εργατικών αγώνων, αλλά και κοινωνικό έλεγχο στη νομισματική κυκλοφορία και το τραπεζικό σύστημα». Η απάντησή μου είναι ότι πρώτον, δυστυχώς, δεν έχουμε κάποιο πολιτικό ντοκουμέντο που να μπορεί να αποκληθεί κυριολεκτικά πρόγραμμα και ότι σε κάθε περίπτωση πολύ κακώς δεν λέμε και τα παραπάνω κι ότι όσο δεν τα λέμε η «συνολική πολιτική μας πρόταση» θα ακούγεται αντιφατική και ακατάληπτη.

Με κάθε σεβασμό στην αγωνιστικότητα του συντρόφου, οι «περίτεχνες» αντιπαραβολές που κάνει ανάμεσα στα δικά μου γραφόμενα και σε δηλώσεις Τσίπρα είναι χειρότερες κι από αυτές που κάνουν κείμενα του ΚΚΕ ανάμεσα σε θέσεις δικές μας και του ΣΥΡΙΖΑ. Το «άμεσο επίδικο» στη συνείδηση της πλειοψηφίας των εργαζομένων ποτέ δεν θα είναι «ένα νέο πολιτικοποιημένο κίνημα». Αυτή τη στιγμή, είναι το πώς θα βγουν από την εξαθλίωση σηκώνοντας κεφάλι και αλλάζοντας άμεσα την κατάσταση στη χώρα. Η ΑΝΤΑΡΣΥΑ ήταν η πρώτη δύναμη που έριξε το σύνθημα της πτώσης της κυβέρνησης. Στην απραξία του ΣΥΡΙΖΑ ας μην προσθέσουμε τη στωικότητα της υπόλοιπης αριστεράς που μπερδεύει το μέσο με το σκοπό και καταλήγει να έχει αυτοσκοπό το κίνημα (Καουτσικισμός από την ανάποδη).

Καθόλου δε διαφωνώ ότι «ο οργανωμένος λαός, όταν μάθει να κερδίζει τον εργοδότη και να απειθαρχεί στους άδικους νόμους, πράγματι μπορεί να «πάρει και την κυβέρνηση» σε συνθήκες σοβούσας κυβερνητικής κρίσης και ανόδου των αντικαπιταλιστικών αγώνων» Κακώς με κατηγορεί ο σύντροφος Ρίζος ότι προτείνω το αντίστροφο. Αλλά αυτή τη στιγμή εμείς του λέμε ότι κυβέρνηση δε μπορεί ποτέ, ούτε καν με την «αντικαπιταλιστική ανατροπή». Κοινώς δε δίνουμε καμία προοπτική στον αγώνα του που αποσπασματικά και περιστασιακά μέχρι τώρα και σε νόμους έχει απειθαρχήσει και εργοδότες έχει κερδίσει.

Το ότι η κυβέρνηση ενός μετώπου υπό την ηγεμονία της εργατικής τάξης δε μας περιμένει στην επόμενη γωνία δεν είναι λόγος για να μην αναμετριέται η επαναστατική αριστερά με κομβικά θεωρητικά ζητήματα και να δίνει συγκεκριμένες απαντήσεις. Το ότι ο σύντροφος θεωρεί το ερώτημά μου «σκιάχτρο» δείχνει την αδυναμία του να το αντιμετωπίσει. Λέω συγκεκριμένα: η θέση 47 είναι λανθασμένη και πρέπει να αλλάξει. Επιτέλους, όποιος πιστεύει ότι πρέπει να μείνει όπως είναι ας πει γιατί. Η αντίληψη ότι μια τέτοια κυβέρνηση είναι θεωρητικά αδύνατη από το μόνο μάλιστα παράγοντα που μπορεί να δημιουργήσει τις προϋποθέσεις γι'αυτή μέσα στο εργατικό κίνημα, δηλαδή την επαναστατική αριστερά, λειτουργεί ως αυτό-εκπληρούμενη προφητεία Κασσάνδρας.

Ο σύντροφος καταλήγει να γράφει παραδοξολογίες. Μια κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ λέει δεν θα «καλέσει» (?!?!) σε ανατροπή του μαύρου μετώπου. Οποιαδήποτε κυβέρνηση προκύψει στο μέλλον είτε θα προσχωρήσει στο μαύρο μέτωπο είτε θα κάνει ρήξη μαζί του. Να κάτσει στη μέση και να βγάζει «καλέσματα» δε μπορεί. Εξ ου και η πολιτική χρησιμότητα των πολιτικών όρων. Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει βάλει πλώρη για προσχώρηση στο μαύρο μέτωπο και στην πραγματικότητα με τον τρόπο αυτό αδυνατίζει το ενδεχόμενο να βρεθεί στην κυβέρνηση και αδειάζει χώρο στα αριστερά του. Το ταμπούρωμά μας όμως σε «υπέρ-επαναστατικές» θέσεις και η εγκατάλειψη της μετωπικής προοπτικής δε μας βοηθάνε να καταλάβουμε χώρο.

Ούτε οι αριστερές τάσεις του ΣΥΡΙΖΑ, ούτε οι αποχωρήσαντες από το ΚΚΕ, ούτε και κανένας άλλος θα έρθουν προς την ΑΝΤΑΡΣΥΑ αν αυτή συνεχίζει να έχει σα στόχο την… ακυβέρνητη, μυστηριακή και ολίγον τι αναρχίζουσα «αντικαπιταλιστική ανατροπή». Αντίθετα, πολλοί πήραν ήδη αποστάσεις και θα φύγουν κι άλλοι αν δε διορθώσουμε πορεία.

Στο σημείο 8 της τοποθέτησής του, ο σύντροφος Ρίζος φαίνεται να απορρίπτει μονοκοντυλιά την έννοια του «πόλεμου θέσεων» του Γκράμσι όπως και την εξειδίκευση που έχει γίνει από το Γιώργο Ρούση στο βιβλίο του «Από την Κρίση στην Επανάσταση». Αδυνατεί να διακρίνει τη διαφορά ανάμεσα στη «σταδιακή κατάκτηση του κράτους» που προτείνουν διάφοροι ρεφορμιστές και στην διεκδίκηση της πολιτιστικής ηγεμονίας και της κατάκτησης θέσεων για τη δημιουργία των σύγχρονων συνθηκών που να καθιστούν δυνατό το τσάκισμα του αστικού κράτους και την οικοδόμηση της σοσιαλιστικής δημοκρατίας ή αλλιώς του εργατικού μισοκράτους που δημιουργεί από την αρχή τις προϋποθέσεις για την απονέκρωσή του και το πέρασμα στην αταξική κοινωνία όταν το επιτρέψει η παγκόσμια εξέλιξη της ταξικής πάλης.

Η επαναστατική αριστερά δε μπορεί να παραμένει όμηρος των ψυχικών τραυμάτων της από τα λάθη της ΕΔΑ, τη μεταπολίτευση ή το '89-'91. Άλλο να διδάσκεται από τα λάθη, κι άλλο

να ακινητοποιείται από τον πανικό ενθυμούμενη τον πόνο. Δεν υπάρχει μόνο η Οκτωβριανή Επανάσταση από τη μία και οι αστικές κυβερνήσεις από την άλλη. Υπάρχουν στην ιστορία πάμπολλες λαϊκές, αριστερές, αντι-ιμπεριαλιστικές κυβερνήσεις στις οποίες καλώς έκαναν και συμμετείχαν οι επαναστάτες κι από εκεί και πέρα άλλες φορές χειρίστηκαν σωστά και άλλες λάθος την επιλογή τους καταφέρνοντας ή όχι να ανατρέψουν τα εκάστοτε αστικά καθεστώτα. Για να μπορέσει να επικρατήσει η ίδια η Οκτωβριανή Επανάσταση, οι κομμουνιστές προέκριναν μια δέσμη βασικών αιτημάτων και όχι την άμεση εφαρμογή ολόκληρού του προγράμματός τους «στην αυτοτέλειά του», «μη κατακερματισμένο» και «μη διασπασμένο».

Η χάραξη του δρόμου για τις νικηφόρες επαναστάσεις της νέας εποχής προϋποθέτει τη συνεχή σύνδεση πρακτικών και θεωρητικών ερωτημάτων, το σχεδιασμό και όπου υπάρχει δυνατότητα την εφαρμογή συγκεκριμένων εναλλακτικών στα καπιταλιστικά αδιέξοδα που να εμπνέουν, τη μελέτη τάσεων σε διεθνές επίπεδο. Η προοπτική δε γεννάται μέσα από τη στοίχισή μας πίσω από επαναστατικές «βεβαιότητες» που προκύπτουν εκ της «εις άτοπον αναγωγής» κι από την απλή κινηματική εργασιοθεραπεία.